

Maritiem erfgoed

De Dorp Grouw wordt behouden

Zoals in het vorige artikel in SdZ 2012.1 te lezen was liet Wybe Peekema, beurtschipper te Grouw, in 1910 te Joure een ijzeren beurtscheepje bouwen. Het schip werd 48 voet lang en $12\frac{3}{4}$ voet breed, nog geheel volgens de Friese verhouding ($L : B = 3,76 : 1$). Twee jaar eerder werd op dezelfde werf een vrachtscheepje gebouwd met een lengte/breedte verhouding $4,32 : 1$. Beurtschepen waren dus duidelijk breder dan vrachtschepen (lees: skûtsjes) en ze voeren ook meer zeil.

Het schip, de Dorp Grouw, is ondergebracht in een gelijknamige stichting, die voor de restauratie zal gaan zorgen. Het totaal begrootte bedrag is berekend op € 285.000,-. Hiervoor zullen subsidies worden aangevraagd en er wordt naarstig gezocht naar sponsors. De eerste sponsor heeft zich tijdens de perspresentatie al spontaan gemeld.

Waarom juist dit schip?

Als over ruim twee jaar de Dorp Grouw gerestoureerd is, zal het dan het enige nog bestaande

beurtschip gebouwd op een Friese werf zijn, dat nog zeilt.

Er zijn nog enkele andere, als beurtschip gebouwde schepen, maar die zijn meest voorzien van een lange roef en missen de authentieke uitstraling die de Dorp Grouw weer zal krijgen.

Een vergelijkbaar schip ligt in het buitenmuseum te Enkhuisen. Dit beurtscheepje is in 1904 bij Wildschut te Gaastmeer gebouwd. Het is niet aanmerkelijk, dat dit schip ooit nog eens zal zeilen.

Restauratieplan

Wat gaat er gebeuren met dit voormalige beurtschip, dat ook jarenlang als vissersboot heeft gevaren, om tenslotte omgebouwd te worden tot motorkruiser?

Vanuit deze laatste hoedanigheid zal het helemaal gesloopt en gestript worden, tot het originele casco weer tevoorschijn komt.

Op de foto is te zien dat de koppersterven inmiddels is verdwenen en dat er letterlijk weer zicht is op

een mooi rond beurtschipkopje met vier gangen. Hoewel het schip er in het algemeen niet slecht aan toe is, zal toch veel ijzerwerk moeten worden vervangen.

Zo is de voorsteven volledig doorgeroest en zal in zijn geheel moeten worden vervangen. De kop van de steven is in zijn geheel verdwenen evenals de boorden voor, de "dramen", en zullen dus geheel vervangen moeten worden. Datzelfde geldt voor de berghouten voor, de "stuiten". Over het gehele casco zal een nieuw dek worden aangebracht met daarop de juiste plaatsing van de mastkoker (het mastspoor is nog aanwezig). Ook de luikhoofden met aansluitend het roefje, de gangboorden en het achterdek met stuurkuip worden weer aangebracht.

Alles wordt weer naar de in het werfboek genoemde en op tekening vermelde afmetingen ingedeeld, geheel origineel dus.

Al het ijzerwerk zal op de oorspronkelijke wijze worden aangebracht door medewerkers van de metaalafdeling van de Sociale Werkvoorziening "Empatec" te Sneek, binnen het kader van een leer/werk project.

Hier worden jongeren in het metaalvak opgeleid en krijgen ouderen, die om welke reden dan ook uit het arbeidsproces zijn geraakt, een kans tot (om)scholing.

Voor het klinkwerk is al contact gelegd met een oud scheepsbouwer, die de kunst van het klinken wil overbrengen op de leerlingen.

Waarschijnlijk zal het ijzerwerk worden uitgevoerd op scheepswerf J. Talsma in Osingahuizen, waar het schip nu ligt. Hier is te allen tijde de expertise en een projectbegeleider aanwezig. Het houtwerk: zwaarden, roer, rondhouten etc. zullen uit houtsoorten die het werfboek aangeeft, ambachtelijk worden gemaakt.

Er komt een Friese kap op het schip, dat wil zeggen eendelige ronde luiken.

Omdat het schip niet dagelijks zal worden gebruikt is gekozen voor zeilen gemaakt van kunstvezel, met een structuur die optisch sterk aan katoendoek doet denken.

Voor de mechanische voortstuwing wordt gedacht aan een hybride aandrijving. Bij een schip dat voor soortgelijke doeleinden in Friesland en daarbuiten wordt gebruikt is gebieden dat met uitsluitend elektrische aandrijving langere afstanden niet kunnen worden overbrugd.

Als het gehele project afgerond is, is Nederland een uniek stuk varend erfgoed rijker: het enige originele zeilende beurtschip, dat gebouwd werd op een Friese werf.

Alleen al daarom moet dit project slagen.

